

ČINNOSŤ FILOZOFICKÉHO KLUBU V BANSKEJ BYSTRICI

Čitateľ tohto časopisu má možnosť po prvýkrát nahliadnuť do činnosti filozofického klubu SFZ, ktorý vznikol pri Metodickom centre v Banskej Bystrici z iniciatívy členov SFZ dr. M. Kováčika, Mgr. J. Gála a dr. J. Šlosiara. Jeho vzniku predchádzala spontánne sa rodiaca potreba konštituovať neformálne združenie, ktoré by viedlo k rozvoju filozofických aktivít nielen v Banskej Bystrici, ale i v širšom okolí Stredoslovenského kraja. Diskusie o potrebe rozvíjať filozofickú kultúru myslenia v uvedenom regióne vyústili v roku 1922 do vzniku filozofického klubu v Banskej Bystrici. Jeho protagonistom sa stal dr. M. Kováčik a dnes klub združuje približne 15 členov v neformálnom profesijnom zoskupení.

Činnosť klubu je obsahovo zameraná nielen na spomenutý rozvoj filozofickej kultúry myslenia v regióne, ale i na propagáciu filozofickej tvorby popredných predstaviteľov filozofie doma i v zahraničí a osobitne na emancipáciu filozofie od dôsledkov jej ideologizácie v uplynulom období. Celú činnosť klubu možno rozdeliť do štyroch základných oblastí:

1. Participácie členov klubu na organizovaní rôznych vzdelávacích aktivít. Členovia klubu sa zapojili do organizovania a realizácie špecializovaného kurzu filozofie pre učiteľov stredných škôl a gymnázií. V kurze odzneli prednášky na tému: *Súčasná filozofia a Foucaultov pluralizmus* (M. Marcelli), *Filozofia na prahu tretieho tisícročia* (F. Mihina), *Filozofia moderny a postmoderny* (E. Gál), *Súčasný liberalizmus* (F. Novosád), *Spory o filozofickú antropológiu v diele J. P. Sartra* (J. Šlosiar), *Fenomenologická filozofia J. Patočku* (J. Gál), *Náboženstvo v duchovnom živote človeka* (L. Lencz), *Úvod do štúdia Komenského filozofie* (M. Kováčik), *Filozofia, spoločnosť, sociológia* (F. Škoda), *Filozofia, politika, politológia* (M. Kusý), *Aktuálne otázky filozofickej antropológie* (J. Šlosiar), *Metodologické otázky štúdia dejín filozofie* (J. Sivák, M. Zigo) a ďalšie.

Na toto špecializované štúdium filozofie nadviaže ďalší kurz pre učiteľov občianskej náuky a náuky o spoločnosti pod názvom *Základy demokracie* (doba trvania 2 roky). V oblasti filozofie kurz bude obsahovo zameraný na didakticko-metodické otázky dejín filozofie, otázky dejín slovenskej filozofie, na využitie učebnice filozofie od autorky Fürstovej a ďalšie.

2. Teoretické semináre (diskusné kluby), smerujúce k riešeniu aktuálnych filozofických otázok. Každé stretnutie diskusného klubu má svoje tematické zameranie. Členovia klubu spomedzi množstva diskutovaných otázok najväčšiu pozornosť venovali témam *Filozofia, politika, politológia, Humanizmus a humanistika, Patočka a duchovný svet človeka, Problémy vyučovania filozofie na stredných školách*.

V nasledujúcom období sa bude v diskusnom klube pozornosť sústreďovať na témy *Filozofia a vzdelanosť v Rakúsko-Uhorsku na prelome 19. a 20. stor., Miesto Husserla v Heideggerovej a Schelerovej filozofickej tvorbe, Fenomenológia prirodzeného sveta J. Patočku, Problém výchovy u R. Palouša a Aktuálne otázky ekofilozofie*.

3. Publikačná činnosť je ďalšou oblasťou aktivity členov klubu, ktorá smeruje k vydávaniu rôznych, didakticky vhodných, učebných textov, slúžiacich učiteľom filozofie na stredných školách ako doplnková učebná pomôcka. Na tento účel boli vydané *Didaktické testy z filozofie* (2 diely, autor J. Gál), *Filozofická čítanka* (3 diely, autor M. Kováčik). K najúspešnejším prácam slúžiacim k ďalšiemu vzdelávaniu učiteľov patrí zborník textov zo špecializovaného štúdia kurzu filozofie, vydaný pod názvom *Aktuálne filozofické problémy*. Klub inicioval i vydanie samostatných prác, ako sú: *Fenomenologická filozofia J. Patočku* (J. Gál), *Filozofické dedičstvo T. G. Masaryka* (J. Gál), *Životopisy slávnych filozofov* (J. Gál), *Od klasickej filozofie k postmoderne* (J. Šlosiar), *Problém človeka vo filozofickej antropológii* (J. Šlosiar), *Niektoré aspekty Frommovho chápania „slobody od“* (M. Podušelová) a ďalšie.

Klub pripravuje na vydanie i ďalšie práce. Medzi nimi i zborník č. 2 (je pokračovaním predchádzajúceho), kde budú uverejnené texty lektorov, ktorí sa zúčastnili svojimi prednáškami na špecializovanom kurze filozofie. Medzi nimi sú M. Zigo, P. Krchnák, J. Sivák, M. Kováčik a ďalší.

4. Spolupráca s filozofickými pracoviskami v regióne je ďalšou oblasťou činnosti klubu. Doteraz sa rozvinula s Katedrou spoločenských vied Ekologickej fakulty TU vo Zvolene a Katedrou filozofických vied Fakulty humanitných a prírodných vied UMB v Banskej Bystrici. Medzi najaktívnejších členov klubu z uvedených pracovísk patria dr. P. Krchnák, dr. J. Šlosiar, dr. M. Podušelová, ale i nový člen klubu Mgr. M. Palenčár. Spolupráca sa začína rozvíjať i s niektorými učiteľmi stredných škôl. Medzi nimi je dr. M. Golema (Osemročné evanjelické gymnázium v Banskej Bystrici), dr. Š. Folkman (Stredná odborná škola technická v Martine), dr. Z. Dobřík Obchodná akadémia v Banskej Bystrici a ďalší.

Neodmysliteľnou súčasťou práce vo filozofickom klube je spolupráca s Metodickým centrom v Banskej Bystrici, rozvíjajúca sa prostredníctvom Mgr. J. Gála a dr. M. Kováčika. Ich snaha sa prejavuje vo všetkých oblastiach činnosti klubu, za čo im patrí poďakovanie. Uvedené fakty sú toho dostatočným dôkazom. Nie sú však postačujúce na vytvorenie úplného obrazu o bohatej činnosti klubu. Sú len základnou informáciou o tom, že i v tomto regióne Slovenska si filozofia nachádza v nových podmienkach svoje miesto „nad rámec“ nutnej profesijnej činnosti a zároveň sú i výzvou pre spoluprácu so širšou kultúrnou verejnosťou v tejto filozofickej komunite.

Ján Šlosiar

PhDr. Ján Šlosiar, CSc.
Katedra filozofických vied
Fakulta humanitných a prírodných vied
Tajovského 40
975 49 Banská Bystrica
SR